

[Holger Eriksen.]

tællingen foreligger, let kan komme ud for, at socialdemokratiet får krav på 2 mandater mere, end der er kredse, og altså også 2 mandater mere, end partiet har opstillet kandidater. Skal man til at lave nye kredse i disse 3 områder, vil det vel være hensigtsmæssigt, om man samtidig foretager en almindelig revision af kredsinddelingen disse steder, og mon det så ikke skulle være hensigtsmæssigt også at tage hele København med i ændringerne?

Der er erfaring for, at der ikke kan fremsættes et forslag om selv den mindste ændring i valgloven, uden at man skal til at drøfte dens principper. Der er mere end tegn i sol og måne på, at det også vil ske denne gang. Jeg henviser til den højtærede statsministers tilsagn om, at vi kan tage spærrereglen op til drøftelse, til de uafhængiges lovforslag, som her ligger til behandling, og til nogle valglovsbetragtninger, det ærede medlem hr. Erik Eriksen har været inde på. Jeg mener derfor, at jeg lige så godt kan lægge op til en sådan diskussion; den kommer jo alligevel.

Først og fremmest finder jeg anledning til at understrege, at den valglov, vi har, ikke er dårlig; den fordeler mandaterne i et rimeligt forhold til stemmerne på samme tid, som den spreder dem jævnt ud over hele landet. Fejlen er måske, at den er for god, hvormed jeg mener, at den tager for mange i og for sig berettigede hensyn, hvilket gør den kunstig og indviklet. Det er slem nok, at den er uforståelig for mange, men værre er det, at den undertiden synes at virke i strid med den sunde fornuft.

Tag nu tilfældet fra Frederiksborg amt, hvor 22 stemmer mere til venstre ville have givet dette parti et mandat på socialdemokratiets bekostning. Alle kan forstå, at et mandat kan vindes eller tabes på en meget ringe stemmeforskydning; det er nu engang valgets lov. Derimod er det svært at forstå kædereaktionen. Hvis venstre virkelig havde opnået de 22 stemmer mere i Frederiksborg amt, ville partiet som sagt have opnået et kredsmandat mere dér og socialdemokratiet have tabt et, men til gengæld ville socialdemokraterne i søndre storkreds have vundet et tillægsmandat, medens venstre i østre storkreds ville have mistet sin eneste repræsentant, det ærede medlem hr. Anker

Lau, der formodentlig ville have været komplet uskyldig i, at venstre i Frederiksborg amt havde fået 22 stemmer mere.

Det ærede medlem ville i så fald have haft den samme anledning som Wessels bager til at græde gudsjammerligt over resultatet, og hvis det ærede medlem ikke græd, så er jeg i hvert fald så høflig at antage, at de godt 25 000 venstrevælgere i København, som derefter ikke ville være blevet repræsenteret, havde givet udtryk for megen fortrydelse over, at de således var lukket ude.

Lad os tage et andet, et ganske vist tænkt eksempel. Som jeg allerede har nævnt, vil den sidste folketælling medføre en vis forskydning af mandaterne. Det forlyder, at Randers amt vil miste et af sine kredsmandater, der flyttes til Københavns amt; det ville ikke give nogen forskydning i mandaternes fordeling mellem partierne, men i høj grad betyde noget for den landsdelsmæssige fordeling. Det blev venstre, som måtte aflevere mandatet i Randers amt, men da det derved fik krav på 2 tillægsmandater i stedet for et, ville det tage et tillægsmandat i Københavns vestre storkreds. Dermed var sagen dog ingeniørlunde klaret, thi så måtte de konservative afgive et mandat i Københavns søndre storkreds, og dette mandat ville så igen senere dukke op i Sønderjylland. Det kredsmandat, venstre tabte i Randers, ville tilfalde de radikale i Københavns amt, dog med den virkning, at deres tillægsmandat blev omdannet til et kredsmandat; men derved blev et tillægsmandat ledigt på øerne, og det ville tilfalde socialistisk folkeparti i Frederiksborg amt. Til gengæld ville dette parti så tabe et mandat i Ribe amt. Jeg er klar over, at de ærede medlemmer naturligvis har haft let ved at følge med i denne udvikling. Derimod er jeg ikke helt så sikker på, at de ville kunne få alle deres vælgere til at forstå rimeligheden i den. (Økonomiministeren [Bertel Dahlgaard]: Nej, det kan jeg heller ikke!). Den højtærede økonomiminister mener — det har jeg for resten hørt før i et udvalgsmøde — at der er ingen, der har brev på at kunne forstå valgloven; men jeg tillader mig i al beskedenhed at mene, at det i hvert fald ville være hensigtsmæssigt, hvis man gav love, som der var udsigt til at et vist antal af befolkningen kunne begribe.